medkulturno sobivanje

UČENJE SLOVENŠČINE PRI POUKU

Ana Jurkovič
Srednja tehniška šola Koper

Projekt "Izzivi medkulturnega sobivanja"

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

LINGUAGGIO: Facoltà propria dell'uomo di esprimersi e comunicare tramite un sistema di simboli – segni vocali e grafici.

- Lingua nazionale
- Lingua ufficiale
- Lingua madre
- Lingua d'ambiente
- Lingua straniera

LA LINGUA E IL LINGUAGGIO

- Il linguaggio è la facoltà propria dell'uomo di esprimersi e comunicare tramite un sistema di simboli – segni vocali e grafici.
- Una lingua ufficiale è la lingua che uno Stato sovrano ha legalmente adottato per la produzione dei propri documenti ufficiali, come le leggi, gli atti giudiziari e notarili.
- Una lingua nazionale è una lingua considerata propria da una nazione o da uno Stato, con gradi di riconoscimento ufficiale che variano da uno Stato all'altro.
- La lingua materna (detta anche lingua madre, madrelingua o L1) di un individuo è ognuna delle lingue naturali che vengono apprese dall'individuo stesso per mezzo del processo naturale e spontaneo detto acquisizione linguistica, indipendentemente dall'eventuale istruzione.
- Per lingua seconda si intende una lingua appresa in un secondo momento rispetto alla lingua materna dell'apprendente.

UČNI LIST

1) Kateri jezik je tvoj materni jezik?

2) Zakaj se imenuje materni jezik?

3) Bi ta jezik govorili, četudi bi se izselili? V kakšnih okoliščinah bi ga uporabljali?

4) Katere pravice, povezane z jezikom, imajo narodne manjšine v Sloveniji?

5) Kateri dve manjšini živita v Sloveniji? Kje?

6) Ali so dvojezični napisi tudi v »zamejstvu«?

7) Naštejte nekaj držav, v katerih živijo slovenski izseljenci.

8) Zakaj so se izselili?

9) Ali govorijo slovensko? S kom?

SLOVENSKI JEZIK

1) Katere jezike govoriš? Kje si se jih naučil/-a govoriti?

2) Definicije dopolni z besedami v okvirčku.

državni jezik	materni jezik	drugi jezik	uradni jezik	tuji jezik

_____: naučimo se ga od staršev, ko smo še otroci.

_____: naučimo se ga kot drugega jezika v večjezičnem okolju.

_____: učimo se ga npr. na jezikovnih tečajih.

_____: je jezik, ki predstavlja neko državo.

_____: je jezik, ki ga lahko uporabljamo v uradnih ustanovah.

3) Kateri je tvoj materni jezik?

SLOVENSKI JEZIK

1) **Katere jezike govoriš? Kje si se jih naučil/-a govoriti?**

2) **Definicije dopolni z besedami v okvirčku.**

državni jezik	materni jezik	drugi jezik	uradni jezik	tuji jezik

_____: naučimo se ga od staršev, ko smo še otroci.

_____: naučimo se ga kot drugega jezika v večjezičnem okolju.

_____: učimo se ga npr. na jezikovnih tečajih.

_____: je jezik, ki predstavlja neko državo.

_____: je jezik, ki ga lahko uporabljamo v uradnih ustanovah.

3) **Kateri je tvoj materni jezik?**

4) **Zakaj se imenuje materni jezik?**

5) **Bi materni jezik govoril/-a, četudi bi šel/šla živet v tujino? Kdaj bi ga uporabljal/-a?**

6) **Kateri so uradni jeziki v Sloveniji? Kje?**

7) **Katere pravice imajo narodne manjšine v Sloveniji?**

8) **Naštejte nekaj držav, v katerih živijo Slovenci, ki so se izselili.**

9) **Zakaj so šli v tujino?**

10) **Ali govorijo slovensko? S kom?**

SPORAZUMEVANJE

1) Besede iz okvirčka napišite na črto.

kraj	čas	sporočevalec	naslovnik	sporazumevanje

_____ je tvorjenje (govorjenje ali pisanje) in sprejemanje besedil (branje, poslušanje).

_____ je oseba, ki govori ali piše (besedilo tvori).

_____ je oseba, ki bere ali posluša (besedilo sprejema).

_____ pove, kdaj se sporazumevamo.

_____ pove, kje se sporazumevamo.

2) Napišite dejavnike sporazumevanja.

	sporočevalec	naslovnik	kraj	čas
Odprite učbenik.				
Oprostite za zamudo.				
Imam rezervacijo.				
A lahko dobim sok?				
Počakajte, prosim.				
Koša ti?				
Globoko vdihnite.				
Imate piko?				

3) Na črto napišite ustrezno številko.

Če bi govoril/-a…
- z babico, bi govoril/-a ____.
- z učiteljem, bi govoril/-a ____.
- z mamo, bi govoril/-a ____.
- s prijatelji, bi govoril/-a ____.
- z zdravnico, bi govoril/-a ____.
- z mamo v šoli, bi govoril/-a ____.
- s sošolci, bi govoril/-a ____.
- z ravnateljem, bi govoril/-a ____.

1) sleng
2) žargon
3) knjižni jezik
4) narečje
5) pokrajinski pogovorni jezik
6) argo

4) Sestavite besedilo glede na okoliščine.

SMS-sporočilo prijateljem z vabilom na rojstni dan.

Čestitka babici za rojstni dan.

Telefonski klic v gledališče za rezervacijo vstopnice za Ano Karenino.

Ustno opravičilo profesorici zaradi zamude.

5) Popravite besedilo, tako da upoštevate vse okoliščine.

Zdravo!

Prosim, da opravičite izostanek od pouka mojemu sinu.

Andrej

6) Obkrožite pravilno možnost pri vikanju, nato dopolnite ostale primere.

TIKANJE	VIKANJE
Kaj delaš?	Kaj delaste? – Kaj delate?
Kdaj ješ kosilo?	Kdaj jeste kosilo? – Kdaj jete kosilo?
Kje živiš?	Kje živiste? – Kje živite?
Mi posodiš radirko?	Mi posodiste radirko? – Mi posodite radirko?
Koliko si stara?	Koliko ste stara? – Koliko ste stari?
Kaj rada delaš?	Kaj rada delate? – Kaj radi delate?
Kje si plavala poleti?	Kje ste plavala poleti? – Kje ste plavali poleti?
Kam si šla na počitnice?	Kam ste šla na počitnice? – Kam ste šli na počitnice?
Ali si poročena?	_____
Imaš kemik?	_____
Kdaj rada vstaneš zjutraj?	_____
A si prebrala knjigo?	_____

7) Kdaj uporabljamo tikanje in kdaj vikanje?

8) S kljukico (✓) označite pravila, ki jih moramo upoštevati pri uradnem pogovoru.

___ Če nekdo govori, poslušamo.

___ Govorimo sleng.

___ Ne kričimo in ne šepetamo.

___ Sogovornika gledamo v oči.

___ Sogovornika tikamo.

9) Če se s sogovornikom ne strinjamo, kako mu to povemo?

Prodajalka: Dober dan. Želite?
Stranka: Dober dan. Pol hlebca rženega, prosim.
Prodajalka: Se opravičujemo, toda rženega še niso pripeljali. Imamo pa že sončničnega, koruznega, ovsenega ali pa belega.
Stranka: Dobro, potem pa eno sončnično štručko. In še 10 dag mortadele.
Prodajalka: Z olivami ali brez?
Stranka: Brez oliv, prosim.
Prodajalka: Tako. Boste še kaj?
Stranka: Kateri sir ni masten? Rabim za tople kruhke.
Prodajalka: Tega vzemite. Ni masten, kljub temu pa se lepo topi.
Stranka: Prav, bom poskusila. Kar četrt kilograma mi ga odrežite. V kosu, prosim.
Prodajalka: Izvolite. Še kaj?
Stranka: Ne, hvala. Pozneje pridem še po rženi kruh. Nasvidenje.
Prodajalka: Nasvidenje.

Sara: Dober dan. Gospa tajnica mi je rekla, da smem vstopiti.
Ravnatelj: Dober dan. Kar naprej.
Sara: Hvala. Sem Sara Filipič. Prejšnji teden sem vam poslala prošnjo, da …
Ravnatelj: Da, se že spomnim. Ti si Sara, ki bi se rada prešolala na našo šolo.
Sara: Tako je. Že prej sem se nameravala vpisati v trgovsko šolo, pa sem se potem zaradi prijateljice odločila drugače. Zdaj mi je žal.
Ravnatelj: Razumem. Načelno bi bilo to mogoče, prostora imamo še nekaj. Sprič̌evalo iz 1. letnika imaš lepo. Veš, da moraš opraviti nekaj diferencialnih izpitov?
Sara: Seveda, to vem. Zato tudi prihajam že zdaj, da mi poveste, kaj moram opraviti in do kdaj.
Ravnatelj: Trije izpiti so kar hud zalogaj …
Sara: Pripravljala sem se že med počitnicami, tako da bi jih v dveh mesecih zmogla. Kdaj bi pa lahko pri vas začela obiskovati pouk?
Ravnatelj: To pa kar takoj, že v ponedeljek. V 2.a boš. Glede izpitov se boš dogovorila z učitelji, prav?
Sara: Prav. Prihodnji teden torej nasvidenje.
Ravnatelj: Nasvidenje. In seveda – dobrodošla!

Prodajalka: Dober dan. Kaj želite?

Stranka: Dober dan. Hlebec koruznega kruha, prosim.

Prodajalka: Se opravičujemo, ampak koruznega kruha nimamo. Ga niso še pripeljali. Želite kaj drugega?

Stranka: Ja. Potem mi pa dajte en ajdov kruh z orehi.

Prodajalka: Izvolite. Želite še kaj?

Stranka: Hvala lepa. Še 10 dekagramov mortadele, prosim.

Prodajalka: Z olivami ali brez?

Stranka: Brez oliv. Pa še en kos sira bi želela, tega, ki je v akciji.

Prodajalka: Izvolite. Še kaj?

Stranka: Ne, hvala. Lep dan vam želim. Nasvidenje.

Prodajalka: Enako. Nasvidenje.

Pacient: Dober dan!
Zdravnica: Dober dan! Kako ste?
Pacient: Zelo slabo. Boli me glava in imam vročino.
Zdravnica: Kako visoko temperaturo imate in koliko časa?
Pacient: 37,7 ° že tri dni.
Zdravnica: Vas boli grlo? Ali kašljate?
Pacient: Grlo me boli, kašljam pa ne. Mi pa teče iz nosa.
Zdravnica: V redu. Vam bom pregledala pljuča. Slecite majico in globoko dihajte.
***
Zdravnica: Vse je v redu z vami. Ste samo prehlajeni in imate vneto grlo. Počivajte, pijte veliko vode ali čaja. Če imate visoko vročino, vzemite lekadol. Tu imate recept za lekarno. Če ne bo čez tri dni bolje, nas pokličite.
Pacient: Hvala lepa. Lep dan in nasvidenje.
Zdravnica: Nasvidenje in srečno.

BESEDNI IN NEBESEDNI JEZIK

- Besedni jezik: ga govorimo in pišemo. Sestavljajo ga besede.
- Nebesedni jezik: spremlja besednega (mimika, kretnje, slike, hitrost govora …). Med nebesedni jezik uvrščamo dogovorjene znake (npr. prometne znake).
- Navadno se sporazumevamo z obema, saj se medsebojno dopolnjujeta.

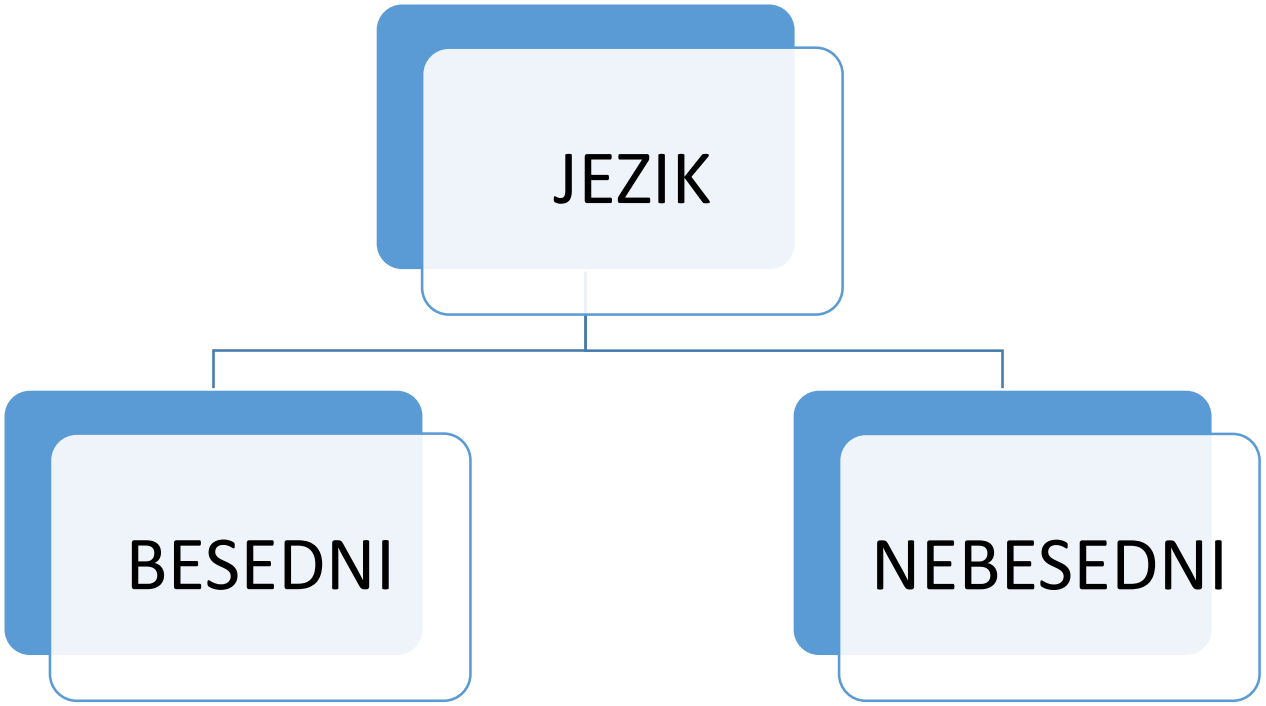

UPORABA TELEFONOV
JE PREPOVEDANA.

P

Kako lahko prilagodim gradivo?

- Preprosto besedilo
- Slikovno gradivo, videoposnetki ipd.
- Preprosta in jasna navodila
- Razumljive in preproste definicije
- „Slovarček“ novih besed

OBJEKTIVNO	SUBJEKTIVNO

Zunaj je sonce.

Zunaj je lepo vreme.

Voda nima barve.

Pouk traja do 14.00.

Voda je mrzla.

Pica je vroča.

Koper, 16. 10. 2018

OPRAVIČILO

Spoštovani profesor Kolenc!

Prosim, da opravičite izostanek od pouka mojemu sinu Roku Novaku v petek, 12. 10. 2018, zaradi bolezni.

Lep pozdrav

David Novak

Sporočevalec

Kraj in čas

Naslovnik

Namen

Koper, 16. 10. 2018

OPRAVIČILO

Spoštovani profesor Kolenc!

Prosim, da opravičite izostanek od pouka mojemu sinu Roku Novaku v petek, 12. 10. 2018, zaradi bolezni.

Lep pozdrav

David Novak

Označite pravilne možnosti.

- [ ] Besedilo je javno.
- [ ] Besedilo je enogovorno.
- [ ] Besedilo je neumetnostno.
- [ ] Besedilo je zapisano.
- [ ] Besedilo je uradno.

url.sio.si/75z

Prijatlji! odrodile
so trte vince nam sladkó,
ki nam oživlja žile,
srcé razjásni in oko,
ki utopi
vse skrbi,
v potrtih prsih up budi!

Komú narpred veselo
zdravljico, bratje! čmò zapét'!
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinóv sloveče matere!

V sovražnike 'z oblakov
rodú naj naš'ga treši gróm;
prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencov dom;
naj zdrobé
njih roké
si spone, ki jih še težé!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrók, kar ima Slava,
vsi naj si v róke sežejo,
de oblast
in z njo čast,
ko préd, spet naša boste last!

Bog živi vas Slovenke,
prelepe, žlahtne rožice;
ni take je mladenke,
ko naše je krvi dekle;
naj sinóv
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov!

Mladenči, zdaj se pije
zdravljica vaša, vi naš up;
ljubezni domačije
noben naj vam ne usmŕti strup;
ker zdaj vàs
kakor nàs,
jo sŕčno bránit' kliče čas!

Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat' dan,
ko, koder sonce hodi,
prepir iz svéta bo pregnan,
ko rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Nazadnje še, prijatlji,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat'li,
ker dobro v srcu mislimo;
dókaj dni
naj živí
vsak, kar nas dobrih je ljudi!

?

?

Hvala za vašo pozornost.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezivne politike v obdobju 2014–2020.